

Nr 15.

Ankom till riksdagens kansli den 9 mars 1943 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bestridande av änkan Tora Virginia Bengtsson och Gun-Britt Bengtsson tillkommande livräntor.

I en den 12 februari 1943 dagtecknad proposition nr 44, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att änkan Tora Virginia Bengtsson och hennes dotter Gun-Britt jämlikt Kungl. Maj:ts utslag den 9 april 1942 tillkommande årliga livräntor, uppgående till — efter avdrag av de livräntebelopp, som de i anledning av T. G. H. Bengtssons död uppbära från riksförsäkringsanstalten — 660 kronor respektive 120 kronor för år, må från och med budgetåret 1943/44 bestridas från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. med iakttagande att å ersättningsbeloppen icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser eljest tillkommer pensionstagare.

Den 17 maj 1940 inträffade å allmänna landsvägen Åstorp—Kvidinge i Kvidinge socken sammanstötning mellan en kronan tillhörig av löjtnanten vid trängen B. E. G. Elander framförd personbil samt en kronan likaledes tillhörig, av värnpliktige nr 79—9—1935 T. G. H. Bengtsson framförd motorcykel, varvid Bengtsson erhöi så svåra skador, att han omedelbart avled. Sedan Elander ställts under åtal har fältskyngsrätten vid första arméfördelningens stab genom utslag den 25 juli 1940 dömt Elander att för ovarsamt framförande av motorfordon och vållande till annans död, vilken förseelse dock måste anses begången under synnerligen mildrande omständigheter, böta 75 dagsböter om 5 kronor till kronan. Krigshovrätten har genom laga-kraftvunnet utslag den 2 september 1941 ej funnit skäl göra ändring i ansvarsfrågan. I ersättningsfrågan har Kungl. Maj:t genom utslag den 9 april 1942, såvitt nu är i fråga, förpliktat Elander att, räknat från den 17 maj 1940, utgiva till Bengtssons efterlevande änka Tora Virginia Bengtsson, så länge hon levde ogift, 100 kronor i månaden och till förmyndaren för makarnas den 6 november 1936 födda dotter Gun-Britt, tills hon uppnått 16 år, 40 kronor i månaden, vilka livräntor skulle erläggas förskottsvis den 1

i varje månad, dock med rätt för Elander att vid likviderna avdraga motsvarande från riksförsäkringsanstalten utbetalad ersättning.

Med förmålan härom har arméförvaltningens tygdepartement i en med ämbetsverkets civila departement gemensam skrivelse den 27 oktober 1942 vidare anfört i huvudsak följande. På grund av bestämmelserna i 2 § lagen den 30 juni 1916 angående ansvarighet för skada i följd av automobiltrafik torde kronan icke kunna undgå att utgiva ersättning för skadan. Då Elander, såvitt av handlingarna framginge, icke gjort sig skyldig till grov vårdslöshet, torde kronan med hänsyn till bestämmelserna i förordningen den 22 juni 1939 (nr 286) med vissa bestämmelser rörande skadeståndsskyldigheten för förare av motorfordon, motorredskap och traktortåg, som tillhöra eller nyttjas av staten, sakna regressrätt mot honom beträffande belopp, som utgivits eller kunde komma att utgivas i anledning av skadan. Riksförsäkringsanstalten hade tillerkänt änkan Bengtsson årlig livränta av 540 kronor, att utgå från och med den 18 maj 1940 så länge hon levde ogift, samt dottern Gun-Britt årlig livränta av 360 kronor, att utgå från och med samma dag till dess hon uppnått 16 års ålder. På grund härav och vad i övrigt anförts hemställde tyg- och civila departementen, att för tiden från och med den 18 maj 1940 till och med den 30 juni 1943 finge utbetalas till änkan Bengtsson 2,059 kronor 84 öre och till förmyndaren för dottern Gun-Britt 374 kronor 51 öre.

Härjämte hemställde tyg- och civila departementen att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga proposition om anvisande av erforderliga livräntebelopp att utgå till vederbörande från och med den 1 juli 1943.

Genom brev den 4 december 1942 medgav Kungl. Maj:t, att för beredande av ersättning i förevarande avseenden för tiden till och med den 30 juni 1943 ett belopp av 2,434 kronor 35 öre finge utbetalas från fjärde huvudtitelns anslag till extra utgifter. Härjämte förklarade Kungl. Maj:t sig vilja framdeles meddela beslut rörande bestridandet av kostnaderna för livräntor till vederbörande för tid därefter.

Föredragande departementschefen har anfört:

På grund av Kungl. Maj:ts förutnämnda utslag skola till änkan Bengtsson och hennes dotter Gun-Britt utöver från riksförsäkringsanstalten utgående årliga livräntor om 540 respektive 360 kronor utbetalas livräntor med 660 kronor respektive 120 kronor för år. I likhet med tyg- och civila departementen anser jag, att kronan såsom ägare till bilen icke kan undgå att till änkan Bengtsson och hennes dotter Gun-Britt utgiva sistnämnda tvenne tillägglivräntor, som redan gäldats för tiden före den 1 juli 1943. Av riksdagen torde därför böra utverkas medgivande att ersättningen må för tiden därefter gäldas av anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. På sätt tidigare i likartade fall ägt rum bör föreskrift meddelas därom, att å ersättningsbeloppen icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser tillkommer pensionstagare. Såsom tyg- och civila departementen påpekat, torde kronan icke äga regressrätt mot Elander beträffande belopp, som utgivits eller kunna komma att utgivas i anledning av skadan.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts före- *Utskottet.*
varande förslag, får hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande propo-
sition.

Stockholm den 9 mars 1943.

På bankoutsrottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se anteckning å utlåtande nr 13.

•